

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: J. Th. Balk, Keeverberg 54, Amsterdam-Z.

Opgericht 1 januari 1881

SCHANDELIJK

X HIELENLIKKERIJ, NOEMDEN wij ons commentaartje dat men kon vinden in het oktobernummer van dit maandblad. Het gold de tekst over „de wonderdokter” W. van de Moosdijk, die men, in grote, ja vorstelijke opmaak kon aantreffen in een aantal huis-aan-huisbladen. Nu is de scheiding tussen redactionele tekst en advertenties in dergelijke bladen vaak niet zeer duidelijk. Maar een nieuwsblad, het Harener Weekblad, heeft ons uit de droom geholpen. Dat plaatste boven precies dezelfde tekst de letters IM, afkorting voor ingezonden mededeling. Een advertentie dus!

De verwarring wordt natuurlijk in het bijzonder in de hand gewerkt doordat in deze tekst (een advertentietekst, maar zó geschreven alsof het een soort reportage geldt) nog eens tussen haakjes wordt vermeld: enige verslaggevers. Het hele slimmigheidje komt uit de koker van Van de Moosdijk.

De advertentie wordt aan huis-aan-huisbladen en nieuwsbladen aangeboden door een advertentiebureau in een kleine plaats in het zuiden. Bij informatie blijkt, dat men niet bevreesd behoeft te zijn dat het met het geld niet goed zit. Dat zit, zo te zeggen, snor!

Blijkbaar ziet Van de Moosdijk er brood in ver van zijn Brabantse Casteren in Haren, en, blijkens een eveneens door vriendenhand ons toegezonden exemplaar van De Gooi en Eembode (niet te verwarren met het dagblad Gooi- en Eemlander) in het Gooi bekendheid te geven aan zijn kwakzalverspraktijken.

En, zullen de lezers van dit maandblad zich afvragen, nemen die nieuws- en advertentiebladen zoiets maar op? Ja, helaas, dat doen zij inderdaad. Hoewel de onduidelijkheid bij het publiek wel zo groot is, dat het redactionele medewerkers van deze bladen overkomt, dat hen gevraagd wordt: Was U bij die wonderdokter?

Dagbladadvertentiers zijn gebonden aan de voorschriften van de Rota (Raad van orde en tucht voor het ad-

Contributie nu tien gulden

BIJ BESLUIT van de ledenvergadering in april van dit jaar heeft de contributie van de Vereniging tegen de Kwakzalverij een bescheiden verhoging ondergaan. Zij bedraagt nu **TIEN GULDEN** per jaar. Alleen voor studerende geldt nog het verlaagde tarief van **f 2,50**.

De penningmeester van de Ver. tegen de Kwakzalverij L. BREST.
Postgiro Vereniging tegen de Kwakzalverij te Amsterdam: 32237.
Gemeentegiro K 1672.

Een klein getal leden heeft de contributie over 1968 nog niet voldaan. Gaarne ziet de penningmeester betaling op een van de giro-rekeningen van de vereniging tegemoet!

vertentiewezen) en deze Rota verbiedt beslist de misleidende slimmigheidjes, waardoor een verwarring ontstaat over wat nu advertentie is en wat redactionele tekst. In het vakblad *De Journalist* van 11 november werd er nog eens aan herinnerd, dat de z.g. „publi-reportages” hier te lande verboden zijn.

In Frankrijk kent men ze wel, de in redactionele vorm gegoten advertenties. Te onzent is deze vorm van adverteren verboden krachtens artikel 13, lid 2 van de Regelen voor het Advertentiewezen. Dit geldt ook wanneer boven de reportage de aanduiding „advertentie”, of, zoals in Frankrijk „publi-reportage” wordt vermeld.

Het ware te wensen, dat de uitgevers van huis-aan-huisbladen en nieuwsbladen dit verbod ook in acht namen.

Inmiddels is in Hilversum een storm van protesten opgestoken van degenen, die zich door Van de Moosdijk bij de neus genomen voelen. De echtgenote van de heer M. Eerenberg werd, na het gebruik van de kruiden, veel erger ziek. De heer Eerenberg heeft het er niet bij laten zitten; zijn actie trok de aandacht van het dagblad de Gooi- en Eemlander en kreeg een forse redactionele ondersteuning. Ook in Haren blijkt Van de Moosdijk slachtoffers te hebben gemaakt. Uiteraard keert de verontwaardiging zich ook tegen de bladen die de gecamoufleerde advertenties plaatsten.

Niet voor de poes!

NIET IEDEREEN in de Bond tegen de Vivisectie blijkt gelukkig met de forse hypotheek die de Bond verleende aan het Gezondheidshuis van mev. Hetty den Dulk, om deze instelling in staat te stellen het dorp Kuinderoord in de Noordoostpolder aan te kopen. Zoals wij in vorige nummers van dit maandblad (juli en oktober) al hebben belycht heeft mevrouw Den Dulk daar een soort gezondheidskolonie gevestigd, waarin een soort natuurlijke levenswijze wordt voorgestaan, maar dan wel met hulp van magnetiseurs e.d. „Tot de bron” heet het dorp. Maar de bron van de hypotheek heeft enige spanningen opgeroepen.

Met name de afdeling Amsterdam van de Bond tegen de Vivisectie heeft bezwaren geopperd. Deze afdeling had de hypotheek liever willen besteden aan de aankoop van een boerderij in de Gelderse IJsselstreek, waar men een Kattendorp wil vestigen om zwerfkatten onder dak te brengen. Men meende dat dit een doel was meer in overeenstemming met de idealen van de Bond dan de wazige ideeën die mev. Den Dulk spuit.

Het conflict, waarin ook andere zaken meespelen, is zo hoog gelopen dat het bestuur van de afdeling Amsterdam door het hoofdbestuur is gereyeerd.

Wetenschappelijk niet-verantwoorde gezondheidsbemoeyenis is KWAKZALVERIJ

Beatrice G. maakt veel misbaar voor de rechter

BEATRICE G. (RIMM), de geruchtmakende dame uit Horst in midden-Limburg, „die zoveel praatjes in haar kwakzalverij doet”, heeft in hoger beroep voor de rechtbank te Roermond terechtstaan. Men kent langzamerhand de geschiedenis: zij beweert een doktersbul te bezitten van de Karels-universiteit te Praag (een vervalsing, naar is komen vast te staan) en de laatste tijd bezit zij een „kuuroord” Huize Thomas te Horst.

Voor het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunst in dit kuuroord is zij door de kantonrechter te Venlo veroordeeld tot in het geheel 200 gulden boete. In het juni-nummer hebben wij melding gemaakt zowel van de veroordeling te Amsterdam (valse doktersbul) als te Venlo (onbevoegd uitoefenen der geneeskunst) (blz. 25 en 26).

Mevrouw Beatrice G. is van beide vonnissen in beroep gegaan. Onder tusschen heeft de officier van Justitie te Roermond nog een huiszoeking gedaan in het „kuuroord” te Horst. Beatrice G. (Duitse van geboorte) is niet op haar mondje gevallen, haar uitspraken worden gretig genoteerd door verslaggevers en het effect van een en ander is toch wel dat haar kwakzalverij terdege wordt belicht in de dagbladen.

Eric G. Koch van De Telegraaf noteerde uit haar mond: Es stimmt nicht! Es ist nicht wahr! Niet ik ben onbevoegd, maar de officier van justitie! Ik laat mij niet veroordelen! Nie! Nie! Nie!

„Duitse werkte en smet met modder” stond er boven het verslag. Want Beatrice was gul met haar verwijten jegens de officier van justitie. En modder gebruikt zij voor alle mogelijke kwalen — ze legde het zelfs op een open wond „ter zuivering”.

Ook het geven van injecties werd haar ten laste gelegd. Het zouden injecties met mierenzuur zijn geweest. Een spastisch meisje schreef ze wisselbaden voor. Beatrice G. noemde de injecties echter puncturen. Die had ze bijvoorbeeld toegediend aan een vrouw met rugklachten. Iemand met een keelontsteking kreeg zakjes zeezand om die op de pijnlijke plek te leggen.

De officier van justitie liet de woordstroom rustig over zich heengaan

Greet Hofmans

EEN GEBEDSGENEZERES, waarvan de naam eens in de kolommen van de wereldpers werd genoemd, is medio november te Amsterdam overleden. Greet Hofmans, betrokken bij de crisis, die zich in de loop van 1956 in Soestdijk afspeelde, woonde de laatste jaren op een eenvoudige vierde etage van de Amsterdamse Kalkmarkt. Slechts een klein getal vrienden was bij haar begrafenis op Zorgvlied aanwezig.

Zij is op Soestdijk gekomen toen haar hulp werd ingeroepen voor de oogaandoening van prinses Christina, die toen nog prinses Marijke werd genoemd. Zij was geïntroduceerd door een generaal Koot. Ondanks een aanvankelijke scepsis van de zijde van

het Koninklijke Paar wist zij het vertrouwen van de Koningin te winnen. Volgens berichten die in het Duitse weekblad *Der Spiegel* verschenen zou zij een onaanvaardbaar grote invloed hebben gekregen op de Koningin.

In elk geval heeft de Koningin later op advies van een ingestelde commissie van wijze mannen de banden met Greet Hofmans moeten verbreken. Ook zijn toen enige personeelwisselingen in de hofhouding doorgevoerd. De schrijver Harry Mulisch noemde Greet Hofmans naderhand een „halve Raspoetin”.

Dit was ietwat overdreven. Het merkwaardige is dat Greet Hofmans in een enkel interview dat zij later nog eens heeft toegestaan — zij leefde zeer terug-

getrokken — er zich tegen verzette gebedsgenezers te worden genoemd. Zij beschouwde zich als een middelaarster tussen naar diepere religieuze beleving hakenden en God en zij droeg dezulken op aan God, in de testamentische zin des woords.

Het was deze geloofskracht van een eenvoudige vrouw die zowel Koningin Wilhelmina als Koningin Juliana boeide. Vóór de crisis van 1956 nam Greet Hofmans deel aan bijeenkomsten van een mystiek-religieus karakter op het Oude Loo, waarbij ook een aantal verzetsmensen van de partij waren. Na 1956 werden nog bijeenkomsten gehouden in de Gereformeerde Kerk te Baarn, waar baron Van Heckeren van Molencaete, die als particulier secretaris van de Koningin was afgetreden mej. Hofmans bijstond.

KEES EN DE PIL

EEN BREDASE winkelier de 41-jarige Kees de Vries heeft bijna drie maanden ongestoord anticonceptiepillen kunnen verkopen tot de politie hier achterkwam en zijn voorraad in beslag nam. De winkelier heeft zelfs advertenties laten zetten, die door de politie evenwel niet werden opgemerkt.

De politie vond in de winkel ook nog allerlei middeljes om de geslachtsdrift te stimuleren. In het laboratorium van de Volksgezondheid in Utrecht zullen ze worden onderzocht. Er zijn overigens van niemand over zijn leveranties klachten ontvangen.

De preparaten zijn van Duitse afkomst. Wie de leverancier is, weet men niet. „Een meneer Jansen uit België”, zegt Kees de Vries zelf.

De NVSH en de Koninklijke Maatschappij ter bevordering van de geneeskunst hebben de verkoopmethoden van winkelier De Vries ten strengste afgekeurd.

en eiste vijfmaal veertig gulden boete.

Beatrice G. is thans zonder middel van bestaan en krijgt steun uitgekeerd van de afdeling sociale zaken van de gemeente Horst.

Bevoegde hulpkrachten

AAN DE toespraak van Dr. P. Siderius, Directeur-Generaal van de Volksgezondheid, ter gelegenheid van de opening van het Congres „Kindertandheelkunde” op 14 november te Utrecht ontlenen wij het volgende:

En ook bij wat wij hier gemakshalve het zuiver tandheilkundige gedeelte noemen zal blijken dat van hetgeen tot nu toe werd gezien als uitsluitend behorende tot de taak van de tandarts, een deel gedelegeerd wordt aan specifiek voor dat onderdeel opgeleide krachten, die onder verantwoordelijkheid van de tandarts in de „preventieve sector in de ruimste zin” hun werkzaamheden der tandheilkundige volksgezondheid kunnen verrichten.

Ik geloof wel te mogen zeggen, en de medici hier aanwezig kunnen zulks bevestigen, dat de erkende en bevoegde hulpkracht zoals die in onderscheidene medische sectoren reeds lang wordt aanvaard, mede bijgedragen heeft tot de ontwikkeling van de gezondheidszorg zoals wij die heden ten dage kennen. Dat deze ontwikkeling zich nu ook in de tandheilkunde gaat manifesteren staat dan ook zeker niet alleen in verband met een hier te lande nog bestaand tekort aan tandartsen, maar heeft gelukkig een bredere achtergrond, aldus dr. Siderius.

Kwakzalver speelt op het ongrijpbare

ONS BESTUURSLID, mr. J. D. van den Berg te Velp, rechter in de arrondissementsrechtbank te Arnhem, vertelde aan de Velpsche Courant het een en ander over de strijd tegen de kwakzalverij. In een kort bestek heeft de heer Van den Berg een voortreffelijk overzicht gegeven van de vele facetten van deze strijd. Wij bevelen de lezing van deze „summing up”, om een term uit de Engelse rechtsgang te gebruiken, dan ook van harte bij onze lezers aan. Wij veroorloven ons het artikel hier onder over te nemen, echter niet zonder tegenover de redactie van de Velpsche Courant onze waardering te betuigen voor haar initiatief. Het artikel draagt de ondertekening g. pen.

„MENSEN, DIE graag naar kwakzalvers gaan, hebben vaak allerlei ingebeelde kwalen. Ze zitten om de haverklap bij de echte dokters in de wachtkamer en nemen van hen meestal helemaal voor niets de tijd in beslag. Dokters hebben het toch al zo druk. De artsen geven zelf toe, tegenwoordig niet al die tijd aan de patiënten te kunnen geven, die wel nodig zou zijn. Als daar dan weer zo'n ingebeelde zieke zit, is het geen wonder, dat de dokter denkt: daar heb je hem al weer. Vaak raakt zo'n „patiënt” dan verzeild bij een kwakzalver en geneest... Ja, waarvan eigenlijk? Dat weet een kwakzalver evenmin, maar hij zegt toch maar eventjes: ik heb die en die beter gemaakt. De mensen zijn van nature geneigd naar het mystieke, het ongrijpbare, en daar „speelt” de kwakzalver juist op. Genezen is vaak een psychische aangelegenheid bij de talloze ingebeelde zieken, kwesties van illusie, suggestie.

Die mensen hebben niets, maar door een bepaalde aanpak komen ze bij de kwakzalver terecht. En als wij hun middeltjes in handen krijgen, doordat men ze ons toestuurt, laten we ze onderzoeken. Het blijkt, dat er dikwijls onschadelijke, ongevaarlijke, maar ook niet-geneeskrachtige bestanddelen in zitten.”

Mr. J. D. van den Berg, Gasthuislaan 10 te Velp, 63 jaar, rechter bij de rechtbank in Arnhem, vertelt zijn mening over de kwakzalverij. Een uitgesproken mening, en hoe zou het ook anders kunnen. Mr. van den Berg is lid

van het bestuur van de Vereniging tegen de Kwakzalverij, waarvan de Hilversumse arts A. P. N. de Groot voorzitter is.

Onze bestuursleden

IN TOTAAL hebben in dit bestuur zitting twee artsen, één dierenarts („we strijden ook tegen de kwakzalverij in de diergeneeskunde”), twee tandartsen, twee apothekers, twee rechters, politie-inspecteur J. W. Gosker uit Arnhem. „De Vereniging krijgt vaak het verwijt, dat ze voor eigen standje praat. Maar dat is natuurlijk onzin. Er zit op dit moment helemaal geen praktizerend arts in het bestuur. De bestuursleden zijn door hun beroep op de hele materie gedrukt.”

De heer Van den Berg maakt ongeveer 15 jaar deel uit van het bestuur der vereniging, waarin hij door een toeval, een vakature, terecht kwam. Hij studeerde rechten in Leiden en werkte enige tijd als advocaat in Den Haag. In 1932 werd de heer Van den Berg benoemd te Elst als secretaris van het poldergewest, daarnaast bleef de advocatenpraktijk. Na de oorlog werkte mr. Van den Berg vijf jaar op het departement van justitie; was plaatsvervangend president van de krijgsraad (is dit nog in Arnhem); organiseerde mede in 1950 het internationaal strafrecht- en gevangeniscongres; was adviseur van oudminister van justitie Maarsseveen bij de vreemdelingendienst van het departement (adviseren over het goed of fout geweest zijn van in Nederland wonende Duitsers op hoge posten, tijdens de oorlog).

In 1951 kwam de heer Van den Berg naar Arnhem. Hij is tevens 10 jaar president van de Appèl-kamer, die in hoger beroep zaken behandelt van de kantonrechters, speciaal verkeers-overtredingen. De heer Van den Berg kent prof. Belinfante goed en is niet bijster ingenomen met diens nieuwe reglement verkeerstekens en -regels.

Noot apart: In 1929 was de heer Van den Berg tweede op de ranglijst van de Nederlandse tenniskampioenschappen, onder nr. één Henk Timmer. De oud-international Van den Berg tennist nog bij de Arnhemse Lawn Tennisbond en is voorzitter van de Nederlandse Tennisveteranen.

Van de volksgezondheid

NA EEN aantal interessante meningen van de heer Van den Berg over het verkeers-strafrecht, de praktijken van paranormale genezers, onder wie enkele in binnen- en buitenland zeer bekende, komen we weer op ons punt van uitgang, de kwakzalverij terug.

„Onze vereniging beoogt de bevordering van de volksgezondheid. Het gevaar van de kwakzalverij is namelijk, dat mensen, die niet de bevoegdheid hebben, als medicus op te mogen treden, grote ongelukken kunnen veroorzaken. Niet voor niets staat buiten op ons verenigingsblad: „Wetenschappelijk niet-verantwoorde gezondheidsbemoeyenis is Kwakzalverij”.

De mensen gaan aan de artsen voorbij, naar de kwakzalver en als ze dan toch nog eens bij een arts komen, is het vaak te laat. Dergelijke gevallen kennen we. Bij een eventuele vervolging voor de rechtbank is het vaak heel moeilijk, vooral als de patiënt overleden is, te achterhalen, of de kwakzalver schuldig is aan het onbevoegd uitoefenen der geneeskunst. Een suikerzieke vrouw ging naar de kwakzalver. Deze zei „Geen suiker? Allemaal onzin. Neem maar een lepel per dag.” De vrouw raakte in een coma... En dan het geval van de vrouw, die van de arts niet mocht trappen lopen. De kwakzalver woonde boven en zei: „Geen trappen lopen? Allemaal onzin. Kom maar boven.” Bovenaan de trap viel de vrouw dood neer.

Voorzitter heeft 't druk

NATUURLIJK KOMEN deze extreme gevallen niet zo vaak voor, maar het

Gesprek met Mr. J. D. van den Berg

VERVOLG VAN BLZ. 59

vóórkomen alleen is al voldoende, tegen de kwakzalverij op te treden."

De heer Van den Berg, die 't maandblad van de 87-jarige oude vereniging controleert op zijn inhoud, voor het wordt verspreid, vertelt, dat vooral voorzitter de Groot druk is met het werk der vereniging. Er worden veel lezingen gehouden. Contacten gelegd met de inspecteurs voor de volksgezondheid. Sinds enige tijd hebben vertegenwoordigers van de Kon. Ned. Mij. tot bevordering van de Pharmacie zitting in het bestuur en ook van de Mij. tot bevordering van de Tandheelkunde. Dus ook van die zijde is de vereniging erkend.

Dat in de tandheelkunde ook kwakzalverij voorkomt, vertelde een tandarts uit Velp. Patiënten laten keurig hun tanden en kiezen bij een tandarts trekken en gaan dan naar een tandtechnicus, die een vals gebit maakt. Dat mag een tandtechnicus niet, hij is strafbaar. Hij mag niet bij een patiënt in de mond komen, maar alleen in opdracht van een tandarts een prothese maken. Dus niet op eigen houtje; dat is in strijd met de wet. Er is een speciale commissie, die deze praktijken nagaat.

Komt er wetswijziging?

„HET GROTE punt, waartegen we vechten is een wijziging in de uit 1865 daterende wet op de geneeskunst, aldus mr. Van den Berg. „Deze wet is thans op de helling ter vernieuwing. De paranormale genezers (strijkers, gebedsgenezers, waterkijkers en handopleggers, ogenkijkers en hoe ze verder ook mogen heten) zijn voor een groot deel verenigd in de Werkgroep van para-normale genezers. Deze werkgroep wil de bonafide genezers scheiden van de malafide. Dat

Een pseudo aan de deur

ONSTERFELIJK IS het verschijnsel van de pseudo-arts, die het te doen is om vrouwelijke patiënten. Zo is onlangs in Drachten een man aangehouden, die zich de kwaliteit van „dokter" had aangemeten, een 44-jarige alleenwonende vrouw daar ter plaatse wist te overreden zich voor hem uit te kleden en na, onderzoek, vaststelde dat zij voor sociale bijstand in aanmerking kwam. Toen de vrouw zich bij de dienst van sociale zaken voegde kwam het bedrog uit.

kan natuurlijk niet, want deze mensen zijn so-wie-so al in strijd met de wet. Toch willen ze via een wijziging van de wet erkend worden, een wettelijke status krijgen. Een commissie moet de minister hierover adviseren. Toen dr. Bartels nog staatssecretaris voor de volksgezondheid was, hebben wij hierover contact gehad met hem. Wij mochten als vereniging geen zitting hebben in deze adviescommissie, want „wij zouden niet neutraal zijn". Toch echter zit er een lid van de Werkgroep van praktizerende genezers in die commissie. Is dat dan neutraal?"

„Het publiek schrijft ons haast nooit over zijn ervaringen met kwakzalvers. Doordat het bestuur deze zaken zelf onderzoekt, komen we achter de dingen en dan wenden we ons tot de inspecteurs voor de volksgezondheid en deze kan een klacht indienen bij de officier van justitie, bij een eventueel vermoeden van onbevoegd door kwakzalvers uitoefenen der geneeskunst.

Als de mensen schrijven is dat in de regel om mee te delen, dat de ervaringen minder gelukkig zijn uitgevallen, positieve ondervindingen horen we niet vaak."

Meer leden nodig!

„WE HEBBEN plannen voor reorganisatie van ons werk, maar we hebben veel te weinig geld en leden. Daardoor komt ons maandblad in feite ook niet bij hen, die de voorlichting echt nodig hebben, maar alleen bij de leden zoals apothekers, artsen, studenten, in de wachtkamers van dokters, we sturen het naar de pers. Er is geen geld voor een betere spreiding."

„Wat kwakzalvers zijn? Een bekend professor heeft gezegd: het zijn voor 90 procent arbeidsschuwe mensen." „Kwakzalvers zeggen, die kwalen te genezen, waartegen de medische wetenschap nog geen middel heeft gevonden. Als de wetenschap het middel tegen kanker heeft gevonden, ben ik ervan overtuigd, dat dan geen kwakzalver meer zegt, dat hij de kanker kan bestrijden."

Hoge Raad hield zich bezig met een Antilliaanse voo-doomonteur

IS DE 41-jarige monteur Edgar F. S. uit Aruba, die op de Antillen jarenlang patiënten op occulte wijze heeft behandeld waarvoor hij aanzienlijke geldsbedragen opstreek, schuldig aan oplichting? Het hof van justitie van de Antillen heeft deze vraag met „ja" beantwoord en de man tot twee jaar gevangenisstraf veroordeeld.

De Hoge Raad der Nederlanden, die zich in cassatie over deze zaak van „zwarte kunst" heeft gebogen, heeft dit arrest echter vernietigd. De zaak is, lezen wij in het Rotterdams Nieuwsblad, voor een nieuwe behandeling teruggewezen naar het Antilliaanse hof. Reden: ons hoogste rechtscollege meent dat oplichting niet uit de gebezigde bewijsmiddelen kan worden afgeleid, vooral ook omdat het verweer van de man zonder meer van de hand is gewezen.

Monteur in trance

VOOR HET Antilliaanse hof is het verweer gevoerd dat de monteur geen oplichter is omdat hij zelf overtuigd is van de „zwarte kunst", die hij beoefent. In Voo-Doo-oefeningen, geleerd van een magiër uit Haïti, roept hij een geest op die hem — wanneer hij in een trance-toestand verkeert — allerlei dingen onthult.

Er is hem één geval ten laste gelegd: van een ernstig zieke man kreeg hij duizend gulden voor een consult. Hij verklaarde deze patiënt dat de „geest" hem had ingefluisterd dat een vrouw een briefje met zijn naam erop in een dode en begraven kip had gestopt. Dat zou zijn ziekte hebben veroorzaakt. Pas bij een volgend consult zou de „geest" meedelen hoe de man de ziekte zou kunnen opheffen...

Voo-doo moet nog een bloeiend leven leiden op Haïti als een heidense cultus, door neger-slaven uit Afrika meegebracht en op dit eiland tot op de dag van heden nog bewaard. Onder voo-doo verstaat men de tovenarij en magie maar ook bepaalde rituelen die in het diepste geheim worden gehouden. Soms komen er bloedoffers aan te pas bij voorkeur van een klein kind. De rituelen zijn vaak van obscene aard. Ook slangverering behoort tot voo-doo. In sommigen zuidelijke staten van de Ver. Staten is het dan ook verboden om slangen in de kerk mee te nemen...

Een beschrijving van het voo-doo in het New Yorkse Harlem kan men aantreffen in het boek van de Amerikaanse auteur Carl van Vechten Nigger-Heaven. Het woord Voo-Doo is waarschijnlijk een dialectische vorm van het Franse Vaudois, Waldenser.

De vrolijke kwakzalver op zijn stellagie

HIERONDER VINDT de lezer een merkwaardige voordracht, getiteld De vrolijke kwakzalver op zijn stellagie. Wij vonden het in een klein geschrift in pamfletvorm, samen met een „Aardige Zamenspraak tussen Urbanus en Isabelle”. Het geheel is omstreeks een eeuw geleden gedrukt te Amsterdam bij F. G. L. Holst, Egelantiersgracht bij de tweede Dwarsstraat. Enige uitdrukkingen in de voordracht naderen bedenkelijk de grens van de goede smaak, maar men houde bij de lezing in het oog, dat men zoiets in die dagen beschouwde als het zout in de pap van de voordracht. En dat heden ten dage letterkundigen van naam... maar dat voert ons voor vandaag tē ver. Het woord is nu aan de kwakzalver op zijn stellagie!

Hoo, hoo, zie zool
Hier is de kunst in folio;
Kom hier maar ras, al wie wat schort,
Opdat gij gaauw geholpen wordt;
Hier is geen Docter of Chemist,
Al had hij nog zoo veel verkwest,
Nog ook geen meester Chirurgijn.
Nog Anatomus Practizijn,
Wiens groote kennis compareert,
Bij 't slechte dat ik heb geleerd,
Want mijns gelijken van verstand
Was nimmer in het gansche land;
't Zijn al den brui maar broddelaars,
Geen een van allen kan wat raars;
Maar ik beget, ik ben een man,
Daar heb ik veel attesten van;
Wat land heb ik niet al bezocht;
Ja, waar geen schrijver ooit aan docht;
Wat ver van daan komt is gewis,
Daar het geen strond of drek en is.
'k Heb al de wereld door mijn kunst
Betoond, een wond're menschen

gunst,
Van klein en groot, van jong en oud,
Vermits mij alles wordt vertrouwt.
Geen accident, dat ik niet strak,
Of in het kort help met gemak;
Geen plaag ter wereld is zoo groot,
(Behalve maar alleen de dood,)
Die niet voor mijn expertement
Moet wijken, als 't er komt omtrent.
Wat praat ik nog, is 't laatst nog niet
In 't keizerlijk Japan geschied?
Daar was een Neger, die was daar
Gehouwen midden van elkaar,
Door hoofd, door borst, door buik en
al,

Door harnas, lever, long en gal,
Zoodat die kærrel bij mijn kiel
Daar aan twee stukken nederviel.
Ik liep ten eersten naar het Hof,
En vroeg den Keizer om verlof,
Wijl ik hem toonen wou, dat ik
Voor geenerlei kwetsuren schrik.

Hij gaf mij straks consent, zoodat
Ik niet lang bij den Keizer zat,
Maar liep zoo vaardig als ik kond',
Daar ik die vent nog liggen vond,
Doch 'k had er niet lang bij geweest,
Of de arme duivel gaf den geest.
Ik kan niet zeggen hoe 't mij speet,
't Is mij beget zoo waar nog leed,
Dat ik hem, als 't hem was gedaan,
Niet straks genas van stonden aan,
Zoo had de kærrel nog geleefd.
Dit is een kunst, die niemand heeft,
Als ik, en zoo is al mijn doen,
Geen Meester in het land zoo koen,
Die bij hem die couragie vindt,
Dat hij hem dat maar onderwindt;



Mijn dingen die zijn altijd goed,
Ik help er veel op staande voet,
Geen smeerlap is zoo groot van staat,
Die zich niet op mijn kunst verlaat;
Waar dat je komt; – maar hier omtrent
Is al mijn kunst nog onbekend.
In *Capadocie* kwam ik lest,
En ziet, daar was een groote pest;
Maar die mijn medicijnen maar,
Gebruikte, die leed geen gevaar,

Ik lag het op een kooltje vuur,
Daarin bestond de heele kuur,
De lappot is preservatief;
En maar een schelling kost een brief,
Ik zweer, dat geen medicament
Ook in de wereld is bekend,
Als 't gene dat gij voor u ziet,
Het vraagt naar al de ziekten niet,
't Zij in of buiten aan het lijf.
In *Barbarije* was een wijf,
Die had de kanker in de borst,
Zoo schielijk, dat geen Meester dorst
De vrouw genaken van de stank,
Dit had geduurd wie weet hoe lank;
Ik smeerde daar van dit wat aan,
Probatum est, het was gedaan.
De Groote Turk had naar ik meen,
Onlangs het vuur nog in zijn been,
Zijn Docter zwoer bij Mahomet,
Dat been moest worden afgezet;
Maar ik kwam juist daar regt van pas,
Eer dat men daarmee bezig was.
Ik zei terstond: het heeft geen nood,
En 't heele been dat was al dood,
Maar slechts een oogenblik drie, vier,
Deed ik daarmee op mijn manier,
En daarmee was het been fiat,
Zodat hij weër ging op een pad.
In *Lapland* vond ik een Polak,
Die liep gedurig aan de kak,
Zoodat hem eind'lijk waar hij ging,
Een faam darm uit zijn naarsgat hing,
Ziedaar, ik zweer je bij mijn keel,
Hij had dat endje darm te veel;
En zoo sneed ik het met mijn mes
Knaphandig van zijn poorteflesch,
En naaide 't bij den akramast,
't Geen binnenbleef, aan 't naarsgat
vast.

Het is een kunst, die geen Doctoor
Mij na zal doen, ik doe 't hem voor.
'k Vond ook te *Neurenberg* een meid,
Die raakte zeer veel wormen kwijt,
Daar een die leide haar om 't hart,
Dat baarde haar een groote smart.
Ik gaf haar hier wat van in 't lijf,
De droes, wat scheidt dat

vrouwensch stijf,
'k Meen dat de worm naar mijn geloof,
Wel driemaal door de glazen stoof.
Wie doet mij deze kunst eens na?
Die spreekt, terwijl ik hier nog sta.
Ik zeg rond uit, dat mijns gelijk
Nooit was in eenig Koninkrijk;
Dus ben ik wijd en zijd vermaard,
Wiens weerga nimmer was op aard,
'k Bereide op alle wijs de steen,
Gelijk de boeren turf uit veen,
En dat ik daar geen goud van maak,
Dat doe ik maar om deze zaak:
Het goud wordt nu als goud bespaard,
En dat was 't ligt zoo veel niet waard,
Al wat men heeft in overloed,
Dat schopt de wereld met den voet;

De vrolijke kwakzalver

VERVOLG VAN BLZ. 61

Ja, in de Aptheek is geen ungent,
Of 't was mij overlang bekend;
Want ik ben door en door geleerd,
En daarom ook gepromoveerd;
Maar hier in dit land niet, o neen!
Hier is promotie te gemeen,
Ik reis, ik zwerf van land tot land,
En daardoor krijgt een man verstand,
Geen landschap waar men ooit van

leest,
Waar ik niet dikwijls ben geweest,
'k Heb Europa, Azië, Afrika,
Amerika, op Zutphen na,
Doorreist: Te Montfoort, zonder

liegen,
Zag ik een meid die niet kon miegen,
Maar toen 't water zijn aanvang nam,
De steen moest weg, al was 't een

dam,
Al was het zelfs een land,
Dat als een oven brand;
Het onbekende Zuiderdeel
Is mij bekend in zijn geheel,
Daar vindt men 's winters oojevaars,
Daar is de walvisch stekelbaars,
Die aan de hoek gevangen is,
Men vindt daar vrij wat grooter visch,
Die braadt of bakt men in een pan,
En wie het lust die eet er van.
Een man mag daar een pan vol op,
De droes wat had dat volk een kop,
Want ieder mensch is daar een reus,
Een roede lang was ieders neus,

En die is nog naar 't lijf te klein,
Maar in dat land is lekk're wijn,
Die zag ik schenken in een glas,
Juist in een stad waar 't Kermis was.
Een kind dat nog geen tandjes had,
Was daar zoo groot als Goliad,
Het had een stem gelijk een koe,
En schreeuwde als ik weet niet hoe,
Daar was een Universiteit,
Veel beter als een Christenheid,
Daar groeit en bloeit de wetenschap,
En stijgt tot op de hoogste trap,
Daar wierd ik op een dolio,
Gepromoveerd in folio,
Daar kreeg ik mijn promotio,
Mijn thesis was lottosio.
De stad alwaar dit is geschied,
Heet *Polsbroek*, maar die ken je niet,
Daar hangt de wereld bij mijn zool,
Met één end aan de Zuiderpool
Gebonden met een touw, dat daar
In 't land gevlogten is van haar.
Daar klom ik eens bij op en zag,
Waar 't land van *Winjen Wanjen* lag;
Daar trok ik toen naar toe, en vond
Daar zoo veel menschen ongezond,
Die ik door 't lapus al den bruij
Herstelde tot gezonde lui.
Ik trok naar *Bokstehoe* te voet,
Alwaar de droes zijn turf op doet,
En door de sterke zwavelstank
Komt daar geen pest zijn leven lank;
Hier klom ik op een griffioen,
Die daar zoo mak werd als een hoen,

Ik reed naar *Ewai Ponoma*,
(Dat's aars de *Zoma Tordea*),
Waar nooit een duivel is geweest,
Daar kwam ik op dat makke beest,
En zag, al had ik 't nooit geloofd,
Vier Russen, en die zonder hoofd,
Met mond en oogen op de borst,
Waar ik niet tegen spreken durst;
Zoodat ik met mijn vogel vloog,
Naar boven toe, wie weet hoe hoog;
Ik kreeg een duiz'ling bij mijn kiel,
Zoodat ik van den vogel viel.

Hansworst spreekt.

Wel sakkerloot' was dat een leugen!
Al wie het hoort die spreekt het
teugen,
Ik ben Hansworst, maar 'k loof dat jij
Ook al dat and're liegt er bij.
Gij popt en snorkt zoo van uw kruiden,
Maar wacht ik zal 't u aars beduiden,
Hij komt wat raffelen en praten,
Het meeste ook al om de platen,
En als gij maar uw voordeel vindt,
Bescheidt gij zelfs uw beste vrind.

De Kwakzalver spreekt.

Vertrek, Hansworst! zijn dat
gedachten,
Durft gij uw meester zoo verachten?
Hondsvot en vagebont! ziedaar,
Ik zweer voor ieder openbaar:
Als mijn medicamenten zijn
Niet goed geweest voor groot en klein,
Dat dan mijn paard en ezel daar
Maar valt aan stukken van elkaâr.
Tot vermaak van het *Gezelschap*

Franse mannen lopen naar helderzienden

MEER EN meer mannen wenden zich tot de 40.000 helderzienden, die Frankrijk moet tellen. Het blad *Elle* verzekert dat op het ogenblik vijf van de tien advies-zoekenden op dit terrein mannen zijn. Daarvan is 35 procent gepensioneerd, 20 procent bestaat uit zakenlieden, 15 procent uit „hoger personeel” en nog eens 15 procent uit artiesten. Op iedere honderd mannen zijn (volgens de opgaven van enkele bekende helderzienden) drie politici. Nauwelijks 5 procent van al deze mannen vertelt thuis hun vrouwen, dat ze om advies bij een helderziende zijn geweest. Hebben de helderzienden ook al een enquête gehouden, vraagt men zich af bij het lezen van dit bericht in *Elle*. Of zijn ze ook helderziend in percentages?

BLZ. 62 MAANDBLAD TEGEN DE KWAKZALVERIJ

Mao en de acupunctuur

Naalden heelden doofstommen

UIT HET jongste nummer van de *Peking Review*, een propagandablad in de Engelse taal van de Chinese Volksrepubliek nam *De Tijd* het volgende over:

„Nu het licht van Mao Tse-toengs denkbeelden over het land schijnt worden veel dingen mogelijk die voorheen voor onmogelijk werden gehouden. Er geschieden wonderen.”

De *Peking Review* spreekt dan over de resultaten van acupunctuur, een door Mao zeer aanbevolen geneeswijze, waarbij naalden in het lichaam van de patiënt worden gestoken.

„Inspirerend nieuws kwam onlangs uit de provincie Kirin in Mandsjoerije. Steunend op de onoverwinnelijke denkbeelden van Mao Tse-toeng heeft het propagandateam van medische werkers... in de Liaovoean-school voor doofstommen met acupunctuurbehandeling vele stommen weer doen spreken. Van de 168 leerlingen van de school kunnen er nu 129 weer horen en 125 kunnen uitroepen: „Lang leve Voorzitter Mao!” of „Wij wensen Voorzitter Mao een lang, lang leven”. Bovendien zijn 47

leerlingen in staat het lied te zingen „Het Oosten is rood” en ook andere liederen waarin de denkbeelden van Mao Tse-toeng worden geprezen.”

„Dit is een grote overwinning van Mao Tse-toengs denkbeelden een rijke vrucht van de grote proletarische culturele revolutie.”

In het artikel in *Peking Review* wordt schamper geschreven over „bepaalde artsen” en „specialisten”, die gezegd hadden, dat men met een paar naalden geen doofstommen kon genezen, want dat stond niet in hun buitenlandse medische handboeken over de behandeling van doofstommen.

Maar het antwoord van het team van medische werkers van de Liaoyoeanschool was geweest, dat zij zich lieten leiden door het denken van Mao Tse-toeng en dat zij zo in de geneeskunde een zogenaamd verboden gebied hadden betreden, door met hun blinkende naalden doofstommen te genezen.

Aan Mességué kan men zijn overvloedig vet ophangen

DE HEER Maurice Mességué (de naam blijkt met twee e's met accents aigus te worden geschreven) is uit op publiciteit. Eerst horen we dat deze Franse kruidendokter bezoek krijgt, in zijn villa in Zuid-Frankrijk, van prinses Paolo. Het Belgische blad Zondagsnieuws, dat in Nederland ook vrij veel wordt gelezen, weet precies te vertellen waarom. Mességué zal haar een „mini-vermageringskuur“ laten ondergaan. De week daarop lezen wij in datzelfde Zondagsnieuws, dat men een bon kan insturen en dan zal Mességué aan die lezer schriftelijk laten weten wat hem of haar te doen staat om genezing te vinden.

Dezer dagen was Mességué in Amsterdam. Henk de Mari van De Telegraaf had een gesprek met hem, onder de titel „Bezit hij het geheim van de eeuwige jeugd?“

Mességué wilde overigens niet onthullen wie die voorname Nederlandse dame is die deze „superkwakzalver voor miljonairs“ raadpleegt. Hij kent de familie Von Amsberg goed. Maar er is altijd geschreven dat de moeder van prins Claus de alleenverkoop voor Duitsland heeft van zijn „jong makende“ artikelen. Tegen de man van de Telegraaf verklaart Mességué: Niet de moeder van prins Claus werkt voor mij, maar Claus' tante Christine.

Totempaal

DOOR DE geïllustreerde bladen in Duitsland is Mességué vakkundig opgepept — het is aardig uitgedrukt — tot een soort geheiligde totempaal, waaraan vrouwen hun kwalen en overvloedige kilo's kunnen ophangen, uiteraard tegen forse betaling.

Mességué, die beweert dat ook zijn voorgelacht met kruiden en planten werkte, zegt dat hij o.a. de volgende beroemdheden heeft behandeld: kardinaal Roncalli, de latere paus Joannes

Politie greep in bij Dentilia

BIJ HET instituut Dentilia in Rotterdam heeft de politie proces-verbaal opgemaakt tegen de 28-jarige tandtechnicus U. W. uit Den Haag voor het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunde.

De tandtechnicus beperkte zich niet tot het maken van tanden en protheses, maar trok bij patiënten ook kiezen. Het instrumentarium van de Hagenaar is in beslag genomen, lezen wij in het Algemeen Dagblad.

XXIII, Churchill, koning Faroek, president Bourguiba, staatslieden, filmsterren, zangers en sporthelden, Tino Rossi, Anquetil, Geminiani, Antoine Pinay.

BOEREN ZOEKEN ZIJN KRUIDEN

„Nu heb ik ook prinses Paolo“. Prettig zo'n superkwakzalver, hij doet precies uit de doeken wat er aan de hand is met een patiënt. Wist het Zondagsnieuws onlangs te berichten dat het een mini-vermageringskuur gold, in De Telegraaf kon men lezen, dat het een beetje treurige geschiedenis is. „Zij is niet bij mij gekomen om te vermageren, maar omdat ze sinds

de dag van haar huwelijk zo slecht slaapt. Haar algemene toestand laat ook te wensen over. Ik hoop dat ze bij mij rust en genezing vindt“. Overigens is ook Onassis bij Mességué om rust te zoeken.

Boeren in de Pyreneeën zoeken de kruiden, die Mességué alleen gebruikt tegen chronische aandoeningen. Het zijn kruiden tegen astma, reuma, stoornissen in de bloedsomloop, leverziekten, allergische kwalen, impotentie en frigiditeit niet te vergeten, maagzweren en vetzucht. Vetkussentjes besmeert hij met een kruidenextract. Zijn luxeus ingerichte kliniek in Mougins in Zuid-Frankrijk zit doorlopend vol met vrouwen, die graag willen afvallen en zich daarvoor een streng dieet getroosten. En de beurs van m'sieur Mességué vaart er wel bij...

Niet de artsendichtheid alleen

HET VERSCHIL in artsendichtheid tussen verschillende industrielanden is opvallend: in Oostenrijk zijn liefst 17.8 artsen per 10.000 inwoners, in de Sowjet-Unie zelfs 20.8, maar in Nederland bedraagt het 12.8 en in Frankrijk 11.8. Het staatje met deze cijfers drukten wij af in ons oktobernummer (blz. 51). Maar deze cijfers zeggen niet alles over onze gezondheidszorg.

En toen dezer dagen te Stadskanaal de directeur-generaal van de volksgezondheid, dr. P. Siderius het ziekenhuis Refaja opende zei hij over de artsendichtheid o.a.:

De vraag naar dienstverlening in de gezondheidszorg is elastisch: ziekenhuizen hebben praktisch overal een maximale, 90 procentige bezetting, een werkloze in de medische beroepen is een witte raaf. Internationale vergelijking van artsendichtheden in de ontwikkelde landen suggereert overigens ook geen correlatie tussen artsendichtheid en het algemene kwaliteitsniveau van de medische dienstverlening. Een ongenueanceerde vraag naar een grotere artsendichtheid met als verondersteld effect een verbetering in de kwaliteit van de voorzieningen, steunt op een misvatting. Verbeteringen in de kwaliteit van de dienstverlening moeten primair gevonden worden door structurele maatregelen, die een efficiënt gebruik van de dienstverlenende instanties bevorderen. Automatisering, doordachte structuurverbeteringen, betere en uitgebreidere inschakeling van paramedisch personeel en andere meer specifiek opge-

leide werkers in de dienstverlening zijn van meer betekenis voor de toekomst van de gezondheidszorg dan een geïsoleerde toename van de artsendichtheid.

Er moge nog bij aangetekend worden dat in het aantal artsen zowel huisartsen en specialisten zijn begrepen. Overigens, zoals bleek in de openbare commissievergadering van de Tweede Kamer, gewijd aan de volksgezondheid: in Nederland wordt het luidst van alle landen geklaagd over een tekort aan psychiaters. Maar... ons land telt tweemaal zoveel psychiaters per hoofd van de bevolking als België en Duitsland, en zelfs drie maal zoveel als Frankrijk. In elk geval blijkt dus wel dat het niet aan het gebrek aan psychiaters ligt, dat nog zoveel hun heil zoeken bij de kwakzalvers (red. M.t.d.K.).

Adresverandering

Verzuim niet bij adresverandering even de wijziging mede te delen aan het correspondentieadres **Oranjelaan 6 te Hilversum!** Dan behoeft U niet bevreesd te zijn één nummer van dit interessante maandblad te moeten missen.

HET FLUIDUM VAN DE BURGEMEESTER

ONDER DE opmerking: „Hokus Pokus op Hoog Niveau" zond één van onze leden ons het volgende knipsel uit het Nieuwsblad van het Noorden over de magische diensten, die een dorps-burgemeester wilde bewijzen aan koninging Fabiola:

De burgemeester van Montefredano, een klein dorpje in Italië, staat bekend als een soort magiër. Hij heeft inderdaad heel wat mensen geholpen, die zich in moeilijkheden bevonden. Thans zond hij een telegram aan koningin

Fabiola der Belgen, waarin hij zegt, dat de verschillende behandelingen en operaties, die de koningin tot nu toe heeft ondergaan, in de hoop aan België een kroonprins te mogen geven, nutteloos en slechts schadelijk zijn.

Hij Antonio Battistini, is in het bezit van zeldzame Afrikaanse kruiden en gewassen, die samen met zijn psychisch fluidum aan de koningin stellig het nakomelingschap zullen geven, dat zij zozeer verlangt. Hij verzekert ko-

ningin Fabiola, dat hij reeds jarenlang haar persoonlijk drama volgt en dat hij zijn diensten aanbiedt zonder enige vergoeding.

De burgemeester is bereid naar Brussel te komen indien de koningin dat zou verlangen. Maar hij zou het als een nog grotere eer beschouwen wanneer de koningin naar Italië zou willen komen om daar de volkomen pijnloze en absoluut zekere kuur te ondergaan.

Pseudo-arts viel na achttien jaar door de mand

IN HANNOVER is weer een valse dokter door de mand gevallen. Het is de 43-jarige KarlHeinz Müller die als „dr. Müller" 18 jaar lang in zijn gemeente Unterlüss groot aanzien genoot. Aanvankelijk was hij handelsvertegenwoordiger.

In 1963 kwam de foto van Müller in vele kranten toen hij een beslissend aandeel had in het reddingswerk van de mijnwerkers, die in de ijzererts mijn Lengede-Broistedt bij Peine ingesloten raakten.

Müllers ware indentiteit kwam, lezen wij in het Limburgs Dagblad, aan het

licht toen hij een verzoek indiende voor een pensioen. Ambtenaren merkten toen op dat de data op oude papieren niet overeenkwamen met die van dr. Müller.

Müller had nooit een universiteit van binnen gezien. Zijn aanvankelijke medische kennis had hij opgedaan toen hij de laatste maanden van de oorlog ziekenverzorger in de Wehrmacht was.

In 1945 vestigde hij zich met valse papieren in Unterlüss als arts. In 1957

werd hij zelfs door de ziekenfondsverenigingen van Neder-Saksen als ziekenfondsarts aangesteld. Achttien jaar lang ging alles goed. Müller leerde ijverig bij. Z'n sterkte lag hierin dat hij nimmer risico's nam en in geval van twijfel zijn patiënten doorstuurde naar een specialist. Niet één geval is bekend waarbij een patiënt door Müllers gebrekkige opleiding schade geleden zou hebben.

Een geluk voor Müller is, dat men hem pas na 18 jaar op het spoor gekomen is. Hierdoor zijn tal van delicten al verjaard. Onder andere het strafbare feit van het onrechtmatig voeren van een dokterstitel.

Pas op aan de deur

MET HET verkoopargument „Het is voor de kankerbestrijding, voor de reumatiekbestrijding..." trachten colporteurs borstel- en schoonmaakmateriaal aan particulieren en instellingen te slijten. De Consumentenbond waarschuwt hiertegen. De officiële organisaties ter bestrijding van kanker en reumatiek staan hier bepaald niet achter. Bovendien weet men door de vermenging van commercie en liefdadigheid niet hoeveel er tenslotte voor het goede doel overblijft. Met direkt geven is de bestrijding van deze ziekten beter gediend.

Goede Kerstdagen en een Gelukkig Nieuwjaar!

★

BESTUUR VERENIGING TEGEN DE KWAKZALVERIJ
REDACTIE MAANDBLAD TEGEN DE KWAKZALVERIJ

P.S. Denkt U in het nieuwe jaar eens aan werving van nieuwe leden? Dan kunnen wij een krachtiger vuist maken. En wanneer U een bericht tegen komt, een brochure of iets van dien aard, de redactie zal er blij mee zijn!

Bestuur van de Vereniging tegen de Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, **Arts** te Hilversum, **Voorzitter**; E. Mijnaerends, **Tandarts** te Amsterdam; Mevr. J. W. J. Vermeulen, Berkenrodestraat 23 te Haarlem, **Secretaresse**; L. Brest te Amsterdam, **Penningmeester**; Mr. J. E. Goudsmit, **Kantonrechter** te Haarlem; J. J. Aukema, **Dierenarts** te Steenwijk; Mr. J. D. van den Berg, **Rechter** te Arnhem; J. E. Buiter, **Apotheker, Farmaceutisch Inspecteur van de Volksgezondheid** te Zwolle; P. L. Stal, **Arts** te 's-Gravenhage; J. van Baak, **Dermatoloog** te Utrecht; J. M. de Haas, **Tandarts** te Heemstede; mej. drs. P. H. van Marle, **Apotheker** te 's-Gravenhage; J. W. Gosker, **Inspecteur van Politie** te Arnhem; J. Noord te Amsterdam.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 10,—; voor studerende f 2,50. Adres voor het opgeven van leden en abonné's: Oranjelaan 6, Hilversum. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, Amsterdam-Zuid. Postgiro van de Vereniging 32237 te Amsterdam. Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA N.V.
Amsterdam

BLZ. 64

Abonnement per jaar franco per post
bij vooruitbetaling f 10,—;
studerende f 2,50

Correspondentie Oranjelaan 6, Hilversum.